

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.2.2026.EL

Pani
Ewa Hamziuk
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Zamkowa 5
58-530 Kowary

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 19.02.2026 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego wniesiono zastrzeżenia. Zastrzeżenia zostały oddalone.)

Wrocław, 30 marca 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Hamziuk zatrudniona na stanowisku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach od 31.07.2019 r. do nadal. (akta kontroli str.29)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2025 r. do dnia 19.01.2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² , 3. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ³ , Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r. (PNK-K.430.2.2025.TS).
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Od dnia 19 stycznia 2026 r. do dnia 13 lutego 2026 r.
Kontrolerzy	1. Ewa Lasota – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.10.2026.EL z dnia 7 stycznia 2026 r., 2. Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2026 r., poz. 158)

³ ((t. j. Dz. U. z 2026 r., poz. 79) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowarach została przeprowadzona w dniach 19 i 20 stycznia 2026 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 31 do Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą, akt dłużników alimentacyjnych oraz innych dokumentów przedłożonych przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach Panią Ewę Hamziuk.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Ewa Hamziuk – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach.

Informacje ogólne:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach został utworzony na mocy Uchwały nr XVI/53/90 Miejskiej Rady Narodowej w Kowarach z dnia 24 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty:
 - a) Uchwałą Nr XXXVI/193/05 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 15 września 2005 r. ze zmianami
 - b) Uchwałą Nr XV/79/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 lutego 2025 r.

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony
 - a) Zarządzeniem Nr 1/2020 r. Burmistrza Miasta Kowary z dnia 2 stycznia 2020 r. ze zmianami,
 - b) Zarządzeniem nr 3/2025 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach z dnia 17 marca 2025 r.,
 - c) Zarządzeniem nr 8/2025 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach z dnia 28 października 2025 r.

(akta kontroli str.31-34)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

1. Pani Ewa Hamziuk – Dyrektor MOPS w Kowarach - zatrudniona od 18.08.2005 r., na stanowisku dyrektora od 31.07.2019 r. do nadal,

(akta kontroli str.35)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach informują telefonicznie klientów pobierających fundusz alimentacyjny o możliwości złożenia wniosku na nowy okres świadczeniowy. Organ na stronie internetowej www.mopskowary.pl zamieszcza również informacje o terminach składania wniosków. Informacje znajdują się również na tablicy informacyjnej w tut. Ośrodku”.

(akta kontroli str.41)

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach realizował wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rachunek bankowy wskazany we wniosku przez wierzyciela.

(akta kontroli, str.39)

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach czynny był codziennie od poniedziałku do środy w godzinach 7.00 – 15.00, czwartek w godzinach 7.00 – 16.00, w piątek w godzinach 7.00 – 14.00.

(akta kontroli str.37)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora MOPS w Kowarach wynika, iż: *„W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi dotyczące realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.*

(akta kontroli str.43)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Miasta Kowary upoważnił:

- Panią Ewa Hamziuk – Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach:
 - a) do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach

decyzji oraz przekazywania informacji dotyczących zobowiązań dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej – Upoważnienie WOK.0052.27.2020 z dnia 28.04.2020 r.,

- b) do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z Centralnej Ewidencji Kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych. – Upoważnienie WOK.0052.25.2020 z dnia 28.07.2020 r.

(akta kontroli str.45-58)

Działalność MOPS w Kowarach w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2025 r. do dnia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 95 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 63 rodziny.

(akta kontroli str. 68)

W okresie objętym kontrolą wypłacono 839 świadczeń na łączną kwotę 502 810,34 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 803 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 36 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 6 świadczeń.

(akta kontroli str.67)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 90 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(akta kontroli str.67)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 22 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 15 decyzjami administracyjnymi dla 15 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

- 1.A.B. – DŚR.8320.324.14.2024.2025 z dnia 2.06.2025 r.
- 2.M.Z. – DŚR.8250.350.107.2025.2026 z dnia 31.10.2025 r.
- 3.A.K. – DŚR.8320.339.78.2025.2026 z dnia 21.11.2025 r.
- 4.M.N. – DŚR.8320.1206.2.2025.2026 z dnia 9.01.2026 r.
- 5.E.D. – DŚR.8320.339.78.2025.2026 z dnia 21.11.2025 r.
- 6.A.M. – DŚR.8320.283.66.2025.2026 z dnia 22.10.2025 r.
- 7.K.G. – DŚR.8320.321.61.2025 z dnia 9.10.2025 r.
- 8.M.S-K. – DŚR.8320.351.63.2025.2026 z dnia 14.10.2025 r.
- 9.J.O. – DŚR.8320.8320.356.3.2025.2026 z dnia 9.01.2026 r.
- 10.J.B. – DŚR.8320.352.30.2025.2026 z dnia 29.08.2025 r.
- 11.A.M. – DŚR.8320.210.48.2025.2026 z dnia 29.09.2025 r.
- 12.A.O. – DŚR.8320.337.72.2025.2026 z dnia 31.10.2025 r.
- 13.I.K. – DŚR.8320.355.85.2025.2026 z dnia 9.12.2025 r.
- 14.M.P. – DŚR.8320.115.68.2025.2026 z dnia 24.10.2025 r.
- 15.S.P. – DŚR.8320.237.67.2025.2026 z dnia 23.10.2025 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 1000,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴.

⁴ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁵ i art. 46⁶ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, organ nie weryfikuje dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, do czego jest zobligowany na mocy art. 15 a ust. 1 pkt 1⁷ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Zgodnie z art. 9 ust. 2 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł, zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c-2f.
Definicja dochodu rodziny oraz dochodu członka rodziny zawarta jest natomiast w art. 2 pkt 5⁸ oraz art. 2 pkt 5a⁹ ww. ustawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach informuje, iż nie weryfikował w systemie

z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

⁵ Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. § 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (...).

⁶ Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

⁷ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych (...), odpowiednio: informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku.

⁸ Dochódzie rodziny - oznacza to dochód rodziny, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych

⁹ Dochódzie członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 3-4b

dochodów wszystkich członków rodziny. Organ podczas ustalania dochodów o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego weryfikował w systemie dochody wszystkich dorosłych członków rodziny. Organ ustalał na podstawie oświadczenia ustnego od wnioskodawcy czy osoby niepełnoletnie nie odbywały praktyk lub nie pracowały bądź nie pobierają renty. Ww. organ będzie realizował weryfikację wszystkich członków rodziny na podstawie art. 15a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(akta kontroli str.69)

2. W skontrolowanych sprawach Organ nie oznaczał datą wpływu do Ośrodka oświadczeń składanych przez Strony o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji ustalających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ¹⁰.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna ¹¹. Wobec powyższego składane dokumenty powinny być oznaczone datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, a tym samym ustalenia od kiedy decyzja stała się ostateczna i prawomocna. Dokumentowanie daty wpływu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji pozwala na kontrolę czy Strona zachowała termin.

Tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 127 a § 2 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach nie umieszcza pieczętki wpływu na ww. oświadczeniu gdyż składane jest osobiście, w dniu odbioru decyzji i data złożenia oświadczenia jest tożsama z datą odbioru decyzji”.

(akta kontroli str.75)

3. W sprawie nr 6 (A.M.) Organ decyzją nr DŚR.8320.283.66.2025.2026 z dnia 22.10.2025 r. przyznał osobom uprawnionym prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres od 1.10.2025 r. do 30.09.2026 r. bez dokładnego zbadania sprawy. W aktach sprawy znajduje się postanowienie Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, iż zgodnie z wnioskiem wierzyciela z dnia 9.10.2024 r., komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne. Organ przed przyznaniem prawa do świadczeń powinien badać kiedy wierzyciel podjął zawieszone postępowanie egzekucyjne, gdyż ma to wpływ na prawidłowe ustalenie dochodów rodziny za 2024 r.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodne z art. 7 k.p.a.¹²

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przyjmując wniosek Pani A.M. o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z dnia 22.10.2025 r. po analizie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów założył, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie miało wpływu na egzekucję świadczeń. [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] e postanowił podjąć postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku wierzyciela z dnia [REDAKTOWANE]. Egzekucja przez komornika prowadzona jest w stosunku do zaległych i bieżących alimentów. KMP nie zostało zamknięte przez wierzycielkę tylko zawieszona i egzekucja zobowiązań dłużnika jest prowadzona do alimentów zaległych

¹⁰ Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

¹¹ Art. 127 a § 2 k.p.a.

¹² Organ nie może ograniczać się tylko do dowodów przedstawionych przez stronę, ale musi samodzielnie dążyć do ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego.

i bieżących. Z zaświadczenia o bezskuteczności alimentów [redacted] : komornika wynika, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu [redacted] (akta kontroli str.79-150)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
2. nieoznaczanie datą wpływu oświadczeń składanych przez stronę o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji dot. przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
3. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Działalność MOPS w Kowarach w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

C) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Kowary zarejestrowanych było 354 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2025 r.	Liczba narastająco - stan na 19.01.2026 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 19.01.2026 r.)	354
w tym dłużników OWW	143
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	14
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	12
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	12
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	3
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	1
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	1

8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	4
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	4
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	6
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	5
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	5
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o bezczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	343
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	34

(akta kontroli, str. 65)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A,
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
3. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(akta kontroli, str.59)

Dyrektor MOPS w Kowarach wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach zgodnie z art.8a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438) posiada konto od listopada 2024 r. oraz zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. W okresie objętym kontrolą został dodany jeden dłużnik alimentacyjny.”

(akta kontroli, str.63)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał

z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnień do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Osoby składając wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego są informowane o możliwości wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, jednakże nikt nie wnioskował o wszczęcie takiego postępowania, niejednokrotnie motywując to faktem, że w ich ocenie to dłużnik ma realizować obowiązek alimentacyjny wobec swojego dziecka. Dodatkowo podkreślić należy, że przepisy art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dają organowi możliwość wytaczania powództwa w sprawach o roszczenia alimentacyjne, ale nie nakładają na organ takiego obowiązku. W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach nie podejmował powyższych działań”.

(akta kontroli, str.61)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.B., 2. D.K., 3. R.P., 4. K.G., 5. A.S., 6. A.S., 7. F.S., 8. T.S., 9. P.B., 10. P.S., 11. S.Ż., 12. D.P., 13. M.R., 14. A.Z., 15. M.B., 16. J.T.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Kowary, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 8 (T.S.), nr 9 (P.B.), nr 12 (D.P.), nr 16 (J.T.) organ nie informował komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹³.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

*„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach informuje, że przez niedopatrzenie pracownika organ nie poinformował komornika sądowego jako organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne, na podstawie art. 6 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r.. poz. 438)”.
(akta kontroli str.73)*

2. W sprawie nr 10 (P.S.) po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 14.10.2025 r. Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.¹⁴ nie zawiadomił prokuratury o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.¹⁵ w zw. z art. 209 § 3 k.k.¹⁶.

Takie postępowanie narusza art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k. Ośrodek działając jako organ właściwy wierzyciela przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, a tym samym dowiedział się o popełnieniu przestępstwa polegającego na uchylaniu się dłużnika od realizacji obowiązku alimentacyjnego. Kodeks karny przewiduje zarówno społeczny jak i prawny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie ściganym z oskarżenia publicznego. Obowiązek społeczny spoczywa na każdej osobie, która posiada wiarygodną informację o przestępstwie ściganym z urzędu.

Prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych organ powinien stale monitorować zakres podejmowanych działań oraz ich rezultaty, jak i podejmować czynności, które mogą nakłonić go do współpracy z organem prowadzącym postępowanie mimo np. ustania wypłaty świadczeń. Oczekiwania Najwyższej Izby Kontroli w zakresie poprawy funkcjonowania systemu egzekwowania od dłużników alimentacyjnych ich zobowiązań uzasadniają podejmowanie dodatkowych działań, nie tylko komorników, ale także w odniesieniu do działań wspierających podejmowanych przez ośrodki pomocy społecznej. Dla zapewnienia wzrostu ściągalności alimentów na dzieci konieczne jest stosowanie szczególnych środków w stosunku do osób, które nie podejmują współpracy, przez co środki na zabezpieczenie potrzeb ich własnych dzieci pokrywane są w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego ze środków budżetu państwa.

¹³ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

¹⁴ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

¹⁵ Art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

¹⁶ Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach informuje, że przez niedopatrzenie pracownika organu nie sporządzono zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Błąd z natłoku zleconych zadań”.

(akta kontroli str.71)

3. W sprawie nr 11 (S.Ż.) Organ do wniosku o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączył komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W dniu 18.09.2025 r. Organ przyznał Stronie prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Strona decyzję odebrała w dniu 22.09.2025 r. Tym samym decyzja stała się ostateczna w dniu 6.10.2025 r. Organ w dniu 23.09.2025 r. sporządził wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego i dołączył do niego decyzję przyznającą świadczenia. W aktach sprawy znajduje się oświadczenie złożone przez Stronę w dniu 18.09.2025 r. na podstawie art. 127a § 1 k.p.a. o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od ww. decyzji. , a więc złożone w dacie przed doręczeniem Stronie decyzji. Orzecznictwo potwierdza, iż Strona musi znać treść decyzji i dopiero jej skuteczne doręczenie wywołuje skutki prawne. *„Decyzja administracyjna jako indywidualny akt zewnętrzny skierowany do konkretnie oznaczonego podmiotu wywołuje skutki dopiero w momencie jej skutecznego doręczenia bądź ogłoszenia. Adresat decyzji musi mieć świadomość, że taki akt administracyjny został w stosunku do niego wydany, co będzie możliwe tylko w momencie skutecznego doręczenia decyzji. Nie można zakładać, że podmiot zobowiązany jest do zastosowania się do wymogów wynikających z decyzji administracyjnej, skoro w ogóle taki akt administracyjny nie wszedł do porządku prawnego”¹⁷.*
- „To uzewnętrznienie decyzji przez jej doręczenie lub ogłoszenie powoduje zapoznanie się przez stronę z treścią decyzji i w konsekwencji otwiera dla strony możliwość jej zaskarżenia. Wynikający z art. 127a § 1 k.p.a. warunek skutecznego zrzeczenia się przez stronę prawa do wniesienia odwołania, polegający na tym, że zrzeczenie ma mieć miejsce w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, służy temu, aby strona podjęła decyzję o zrzeczeniu się prawa do odwołania po zapoznaniu się z decyzją, a więc po tym, kiedy decyzja zostanie jej doręczona lub ogłoszona”¹⁸.*

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie¹⁹. Ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy²⁰.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W związku z zapytaniem, iż tutaj Ośrodek sporządził wniosek o przyłączenie do postępowania zanim decyzja o przyznaniu funduszu alimentacyjnego stała się ostateczna, informuję, iż Pani U.B. w dniu 20.01.2026 r. oświadczyła, że ww. decyzję odebrała w dniu 18.09.2025 r., a wadliwa data została wpisana omyłkowo. Z zaistniałej sytuacji sporządzona została odpowiednia notatka służbowa”.

(akta kontroli str.77)

¹⁷ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 stycznia 2012 r. I OSK 1333/11

¹⁸ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 czerwca 2020 r. I OSK 2233/19

¹⁹ art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

²⁰ art. 16 § 1 k.p.a.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach,
2. brak sporządzenia zawiadomienia w trybie art. 304 § 2 k.p.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k.,
3. dołączenie do wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego do komornika sądowego nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Działalność MOPS w Kowarach w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
2. nieoznaczanie datą wpływu oświadczeń składanych przez stronę o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji ustalających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
3. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
4. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach,
5. brak sporządzenia zawiadomienia w trybie art. 304 § 2 k.p.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k.,
6. dołączenie do wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego do komornika sądowego nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny wnioskodawców ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 15 a ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Rejestrować daty wpływu na oświadczeniach składanych przez stronę o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 127 a § 2 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dogłębnie zbadać sprawę.

Podstawa prawna: art. 7 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco

4. Informować komorników sądowych o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego i ich efektach.

Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy kodeks postępowania karnego w zw. z art. 35 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 16 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²¹, Dyrektor Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje pisemnie tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Dyrektora jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Miasta Kowary, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Kowary

2. a/a

²¹ (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 158),

